

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ

ПОЛОЖЕННЯ

про самостійну роботу здобувачів вищої освіти в Уманському
державному педагогічному університеті імені Павла Тичини

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою УДПУ

протокол № 5 від «26» грудня 2017 р.

Голова вченої ради

проф. Безлюдний О.І.

Набуває чинності

згідно з наказом ректора
від « 09 » лютого 2018 р. № 90 о/д

Умань – 2017

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про самостійну роботу здобувачів вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі – Положення) є складовою систем внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти і регулює організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

Положення розроблено з урахуванням Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікацій», стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)), Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, інших нормативно-правових актів з питань освіти.

1. 2. Мета Положення – визначити основні засади організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти для забезпечення якості освітнього процесу, підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців на ринку праці.

1.3. Завдання Положення:

- уніфікувати підходи до організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- забезпечити організаційно-методичні засади формування навичок самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- сформулювати основні вимоги до матеріально-технічного та інформаційного забезпечення самостійної роботи.

1.4. Головною метою самостійної роботи є системне і послідовне засвоєння навчального матеріалу в межах програми навчальної дисципліни, формування у здобувачів вищої освіти здатності самостійно здобувати і поглиблювати знання.

1.5. Завдання самостійної роботи здобувача вищої освіти:

– систематизація знань, умінь і практичних навичок та поглиблення набутих компетентностей;

формування умінь і навичок дослідницької роботи;

– інтеграція наукової, освітньої і виробничої діяльності;

– розвиток мотивації до навчання та поглиблення професійних наукових і практичних інтересів, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей;

– формування умінь планувати та раціонально використовувати вільний від аудиторних занять час, застосовувати інформаційні технології, опрацьовувати джерела інформації для успішного засвоєння освітньої програми.

1.6. Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, регламентується нормативними документами Міністерства освіти і науки України, навчальним планом (робочим навчальним планом) і знаходиться в межах від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Співвідношення обсягу аудиторних занять і самостійної роботи здобувача вищої освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення в реалізації освітньої програми, а також питомої ваги в освітньому процесі.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюють кафедри, які розробляють необхідну документацію, що регламентує самостійну діяльність здобувачів вищої освіти.

2.2. Навчальний матеріал дисципліни для самостійної роботи виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

2.3. Відповідно до освітнього ступеня здобувача вищої освіти кафедри організовують і проводять студентські навчальні, наукові й науково-практичні заходи (олімпіади, круглі столи, науково-практичні конференції, конкурси, симпозіуми тощо).

2.4. Кожен викладач добирає такі форми організації самостійної роботи, в т. ч. дистанційні, які найбільше відповідають специфіці дисципліни.

2.5. Питання щодо організації та контролю за самостійною роботою здобувачів вищої освіти систематично розглядати на засіданнях кафедр, вчених радах факультетів, інституту та навчально-методичній раді університету.

2.6. За наявності необхідного методичного забезпечення матеріал дисципліни можна вивчати, використовуючи дистанційні технології.

2.7. При організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування тощо) передбачити консультацію фахівця.

2.8. Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу здобувач вищої освіти може виконувати в бібліотеці, навчальних кабінетах, лабораторіях, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах, використовуючи освітньо-інформаційне середовище, у вільний від обов'язкових навчальних занять, час. У деяких випадках цю роботу проводять

відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу студента до потрібних дидактичних засобів.

2.9. Науково-методичні комісії факультетів та інституту здійснюють експертизу робочих планів, навчальних та робочих навчальних програм дисциплін щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, контроль за виконанням рішень вченої ради університету з питань організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

2.10. Керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти відбувається за рахунок загального бюджету часу, запланованого на аудиторну та позааудиторну роботу викладача.

Згідно з наказом ректора «Про затвердження норм часу» за рахунок часу, запланованого на аудиторну роботу викладачів, проводяться:

- *консультації з навчальних дисциплін.* Консультації протягом семестру (поточні) проводяться згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри; консультації перед контрольним заходом (екзаменаційні) проводяться за графіком інституту, факультету;
- *перевірка контрольних (модульних) робіт,* передбачених робочим навчальним планом;
- *керівництво й оцінювання результатів індивідуальних завдань,* передбачених робочим навчальним планом;
- *керівництво практикою здобувачів вищої освіти;*
- *керівництво підготовкою випускних кваліфікаційних робіт.*

3. ФОРМИ І ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Форми самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- у процесі аудиторних занять під безпосереднім керівництвом викладача і в його присутності;
- у вільний від аудиторних занять час, яка здійснюється самостійно без викладача, але під його загальним керівництвом і контролем, в тому числі дистанційно.

3.2. Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти (денної та заочної форм навчання) визначається освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою, робочою програмою дисципліни, комплексом навчально-методичних матеріалів, завданнями та вказівками викладача, які не виходять за межі навчальної програми.

3.3. Види самостійної роботи здобувачів вищої освіти з кожної навчальної дисципліни визначаються навчальною програмою дисципліни.

3.4. Обсяг матеріалу для самостійної роботи із зазначенням навчальних і наукових видань, питань для самоконтролю, тести, контрольні завдання, приклади оформлення, термін виконання викладач зазначає у методичних рекомендаціях.

3.5. Завдання, які пропонуються учасникам освітнього процесу для самостійної роботи, повинні сприяти поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, закріпленню та узагальненню отриманих знань, формуванню фахових компетентностей, вмінню використовувати набуті знання на практиці.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти повинна охоплювати: підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо); виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; роботу над окремими темами навчальних дисциплін; підготовку до практичних (семінарських) занять, модульних і комплексних контрольних робіт, підсумкової атестації; роботу у студентських наукових гуртках і проблемних групах; участь у роботі науково-методичних семінарів, науково-практичних конференцій, круглих столів тощо.

4.2. Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується навчально-методичними матеріалами, передбаченими для вивчення конкретної навчальної дисципліни (підручники, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, конспекти лекцій викладачів тощо).

4.3. Випусковим кафедрам здійснювати підготовку методичних рекомендацій щодо виконання курсових та випускних кваліфікаційних робіт; розробляти та затверджувати в установленому порядку тематику курсових та випускних кваліфікаційних робіт.

4.4. Методичні рекомендації до проведення навчальних і виробничих практик розробляються відповідно до робочих програм з кожного виду практики.

4.5. Для самостійної роботи використовувати лише ті рукописи, які пройшли процедуру попереднього розгляду щодо рекомендації їх до видання: обговорені і затверджені на засіданні кафедри та факультету (інституту), схвалені навчально-методичною радою університету, рекомендовані вченою радою університету до видання.

4.6. Для організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти використовувати сучасні технології навчання.

4.7. Бібліотека університету формує та постійно оновлює електронну базу навчально-методичної літератури, у т. ч. підготовлену викладачами; забезпечує

вільний доступ до неї у локальній мережі університету; організовує консультації з укладання та оформлення бібліографії .

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Для виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти використовується матеріально-технічна база університету:

- навчальні лабораторії;
- комп'ютерні класи з можливістю роботи в мережі Інтернет;
- бібліотека університету з читальними залами;
- навчально-методичні кабінети інституту, факультетів, кафедр;
- дослідницькі центри, у т. ч. наукові осередки провідних інститутів АПН і НАН України;
- інформаційно-освітнє середовище університету.

5.2. При здійсненні самостійної роботи з використанням технічного та лабораторного устаткування всіх здобувачів вищої освіти знайомити з правилами техніки безпеки.

5.3. При використанні складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних та ін.) передбачити консультацію фахівця.

5.4. Бібліотека університету забезпечує самостійну роботу здобувача вищої освіти необхідною літературою та інформацією (комплектує бібліотечний фонд навчальною, методичною, науковою, періодичною, довідковою літературою згідно з навчальними планами і програмами (в тому числі літературою на електронних носіях).

5.6. Центр дистанційного навчання університету створює умови для самостійної роботи на базі інформаційно-освітнього середовища.

5.7. Самостійна робота здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики в період проведення всіх видів навчальних та виробничих практик на підприємствах різного профілю та в закладах освіти міста та регіону.

6. КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

6.1. Основною формою контролю та оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти є поточний, модульний та підсумковий контроль.

6.2. Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських), лабораторних занять.

6.3. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

6.4. Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється залежно від виду самостійної роботи і передбачає такі форми:

- тестування;
- співбесіда;
- ІНДЗ;
- розрахунково-графічні та курсові роботи і проекти;
- виконання індивідуальних завдань;
- колоквіуми;
- звіти з виконання лабораторних та інших видів робіт;
- статті, тези та інші публікації в науковому або навчальному виданні за результатами виконання самостійної роботи.
- інші форми.

6.6. Бали (оцінки), одержані здобувачем вищої освіти за виконання різних видів самостійної роботи, проставляються у журналі обліку роботи академгрупи і входять до загальної суми балів.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

7.1. Критерії оцінювання якості самостійної роботи здобувачів вищої освіти повинні базуватися на таких основних аспектах:

Рівень знань:

- глибина і міцність знань;
- рівень мислення;
- уміння аналізувати, систематизувати та узагальнювати матеріал;
- уміння складати розгорнутий план відповіді;
- давати точні формулювання;
- правильно користуватися поняттєвим апаратом;
- культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу);
- навички і прийоми виконання практичних завдань.

Навички самостійної роботи:

- уміння здійснювати пошук необхідної літератури;
- орієнтація в потоці інформації щодо обраної спеціальності;
- ведення записів (складання простого і розгорнутого планів, конспекту, реферату, виступу, а також навички науково-пошукової роботи).

Уміння застосувати знання на практиці:

- виконувати вправи та завдання на практичних (семінарських) заняттях;
- виконання ІНДЗ, курсових робіт (проектів), випускних кваліфікаційних робіт;
- виконання індивідуальних завдань під час проходження практики.

Ці рекомендації можна використовувати при розробленні критеріїв оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти з урахуванням специфіки кожної навчальної дисципліни.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це положення вступає в силу після його затвердження вченою радою Університету та вводиться і дію наказом ректора Університету

8.2. Текст цього Положення оприлюднюється після набрання ним чинності на офіційному сайті Університету

Схвалено на засіданні навчально-методичної ради Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
« 20» грудня 2017 року

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

А.М. Гедзик

Юрисконсульт

О.М. Дудник

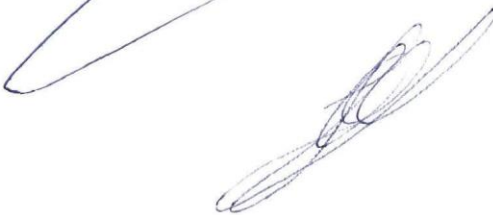
Голова навчально-методичної ради

В.В. Розгон

Начальник навчально-

методичного відділу

М.В. Барвінок